

Θυρανοίξια Ιερού Ναού Αγίου Αθανασίου Αφιδνών μετά την ολοκλήρωση των εργασιών προστασίας και ανάδειξης

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Ιλίου, Αχαρνών και Πετρουπόλεως

Τα Θυρανοίξια του Ιερού Ναού Αγίου Αθανασίου Αφιδνών (Κιούρκων) θα τελέσει ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ιλίου, Αχαρνών και Πετρουπόλεως κ. Αθηναγόρας την Πέμπτη 16 Μαΐου 2024 στις 19.00, μετά την ολοκλήρωση των εργασιών προστασίας και ανάδειξης όπως ανακοίνωσε η Εφορεία Αρχαιοτήτων Ανατολικής Αττικής.

Οι εργασίες υλοποιήθηκαν σύμφωνα με τις εγκεκριμένες από το ΥΠΠΟ μελέτες για την στερέωση και αποκατάσταση του ναού και την συντήρηση του τοιχογραφικού διακόσμου του, με την εποπτεία της ΕΦΑΑΝΑΤ και την συνδρομή της Διεύθυνσης Συντήρησης Αρχαίων και Νεοτέρων Μνημείων, από την οποία εκπονήθηκε η μελέτη

συντήρησης. Η δαπάνη καλύφθηκε εξ ολοκλήρου από την ΑΙΓΕΑΣ ΑΜΚΕ και τον πρόεδρό της κ. Αθανάσιο Μαρτίνο.

Ο μεταβυζαντινός ναός του Αγίου Αθανασίου είναι μονόχωρος τρουλαίος, πιθανώς του 17ου αιώνα, με τρίπλευρη εξωτερικά κόγχη στα ανατολικά. Ο τρούλος εξωτερικά είναι οκτάπλευρος και φέρει δύο ανοίγματα, ενώ εσωτερικά ο ημισφαιρικός θόλος στηρίζεται κατευθείαν στα σφαιρικά τρίγωνα (λοφία), χωρίς την δημιουργία τυμπάνου. Η κατασκευή των τόξων στους θόλους και στα αψιδώματα είναι επιμελημένη με λαξευτούς λίθους που εναλλάσσονται με πλίνθους. Στο κτιστό τέμπλο, ως ανώφλι της Ωραίας Πύλης, έχει χρησιμοποιηθεί βυζαντινό θωράκιο (10ος -11ος αι.), σε δεύτερη χρήση.

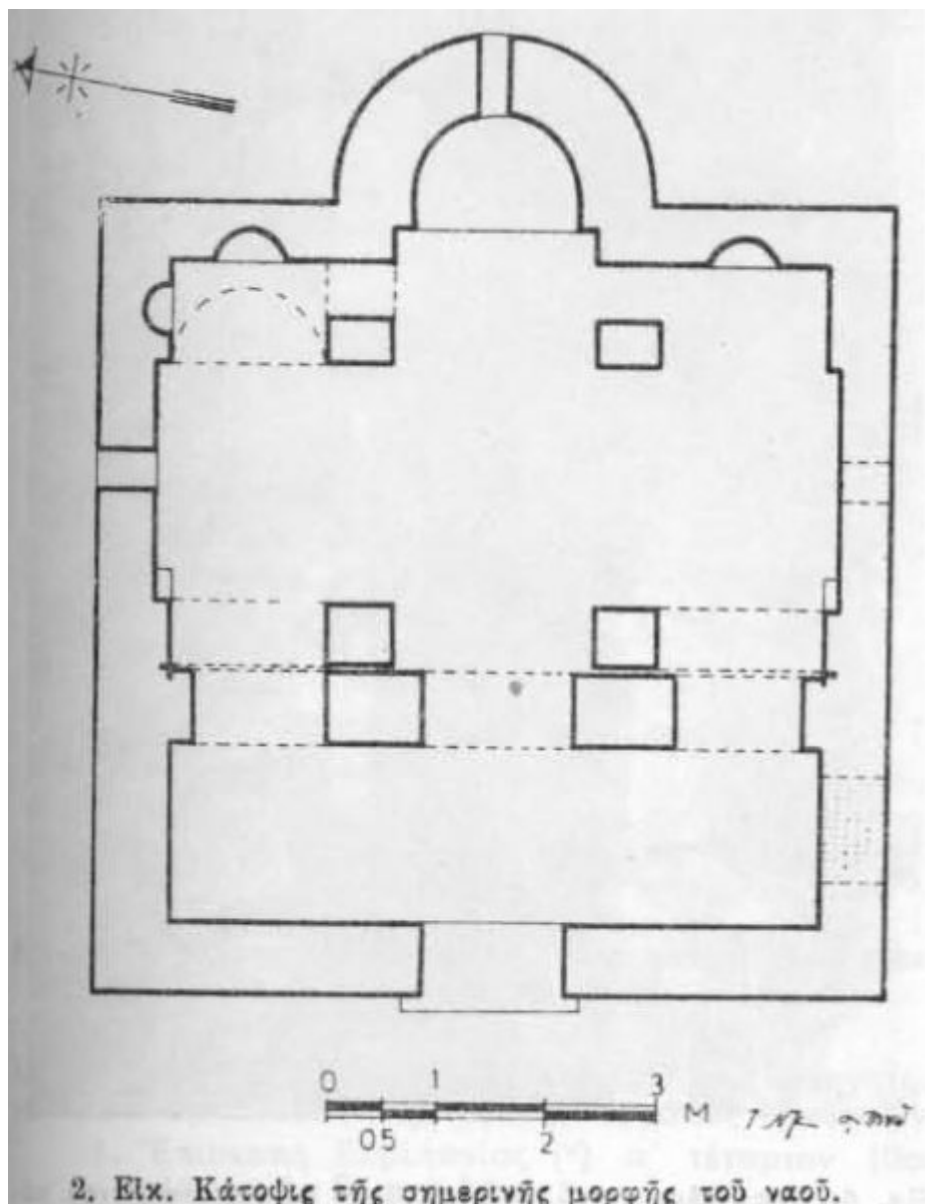
Ο ναός αρχικά ήταν κατάγραφος με τοιχογραφίες, από τις οποίες σώζονται η Άκρα Ταπείνωση στην πρόθεση, τμήμα των συλλειτουργούντων Ιεραρχών στην κόγχη, φυτικός διάκοσμος στο τέμπλο και διάφορα σπαράγματα σποραδικά στους τοίχους.

Το μνημείο είναι κτισμένο στη θέση παλαιοχριστιανικού-βυζαντινού κτηρίου που ανασκάφτηκε εν μέρει. Στην βορειοδυτική πλευρά του ναού αποκαλύφθηκε χώρος που ορίζεται από τοίχους στις τρεις πλευρές (ανατολική, βόρεια και δυτική) που πιθανώς ανήκει σε μεγαλύτερο κτήριο που συνεχιζόταν δυτικότερα. Οι τοίχοι του είναι λιθόκτιστοι, ενώ παρεμβάλλεται οριζόντια ζώνη από πλίνθους, και διατηρούν τμηματικά προστατευτικό κονίαμα. Το δάπεδο του ήταν επιστρωμένο με ορθογώνιες και τετράγωνες πλίνθινες πλάκες. Επιπλέον, αποκαλύφθηκε κυκλική δεξαμενή στην βόρεια πλευρά του ναού και οικοδομικά κατάλοιπα στη νότια.

Η ύπαρξη ερειπωμένου σταυροειδούς εγγεγραμμένου βυζαντινού ναού (12ος-14ος αι.), που εντοπίζεται σε μικρή απόσταση βόρεια του μεταβυζαντινού μνημείου, συμπληρώνει την μακρόχρονη λατρευτική χρήση του χώρου από τους παλαιοχριστιανικούς έως τους μεταβυζαντινούς χρόνους.

Δυτική όψη του ερειπωμένου βυζαντινού ναού

Κάτοψη του ερειπωμένου βυζαντινού ναού πλησίον του Αγίου Αθανασίου
(σχέδιο Ιωάν. Ν. Κουμανούδη)

Τοιχογραφικός διάκοσμος σε κόγχες στον βόρειο τοίχο του ιερού

Μετά τις εργασίες αποκατάστασης

Πριν τις εργασίες αποκατάστασης

Μετά τις εργασίες αποκατάστασης

Δυτική όψη του ερειπωμένου βυζαντινού ναού

Άποψη της ανασκαφής στην βόρεια πλευρά του μνημείου